

Splněný úkol

"Když se naše malá trochu vzpamatovala z operace nádoru, který jí museli odstranit z mozku, upozornila jsem ošetřujícího lékaře, že moje dcerka nevidí. Právil, že je to nesmysl, že dítě vidí a že mám její zvláštní reakci přičítat celkovému oslabení organismu. Protože jsem s ní byla takřka dvacetčtyři hodiny denně, byla jsem si za krátký čas zcela jistá: holčička nevidí. Byly jí přece jen skoro dva roky a já jsem přesně věděla, jak před operací reagovala na podněty, jak komunikovala.

Nakonec na jiném pracovišti potvrdili: nevidí, ano, ale proč vás to teď zajímá? Všichni tady bojujeme o její život a vy se zajímáte o zrak! To byla ledová sprcha, která mne po přestálých dramatech úplně spláchla. Dodnes nevím, jestli jsem byla normální já se svými obavami o dceřin zrak nebo lékaři, kteří tušili, že výhra života ještě není definitivní."

U stolu naproti mně sedí atraktivní žena, sportovní typ, rozumná realista se suchým smyslem pro humor, který tak nějak patří k lidem, co přestáli ty nejtěžší chvíle v životě. Humor jí však nebrání, aby si ještě teď, po letech, připomněla se slzami na tvářích hrůzu a strach o život dítěte, jemuž po prvním roce naprosto bezchybného vývoje objevili rakovinu v mozku. Poprosila jsem tuto těžce zkoušenou ženu o její příběh, ačkoliv jsem se bála, že prožije znovu všechna ta zranění a bolesti, které už se přece jen trochu zahojily. Mluvily jsme spolu dlouho a její příběh by vydal na knihu. Nicméně cílem je povzbudit ty, kteří to také nemají lehké. A o to se může pokusit i tento příspěvek.

Vdala se po absolvování učebního oboru, tedy hodně mladá. Její manžel byl moc hezký muž, byla do něj velmi zamilovaná. Nevšimla si proto, že ji zneužívá, nechává se víceméně živit, půjčuje si peníze a občas geniálně lže. Narodila se jim první dcera a zdálo se, že budou šťastni. Dítě bylo hezké a dobře se vyvíjelo, proč mu nepořídít sestřičku? I sestřička byla nádherné děťátko, rychle rostla a dělala všem radost.

A pak najednou, jako by se život v ní zastavil. Přestávala chodit, mluvit, ztratila zájem o svět kolem sebe i o život. Během krátké doby se z ní stalo takřka imobilní dítě, hubené a apatické. Nádor. Nejdříve byla prognóza beznadějná, ale nakonec lékaři našli odvahu k operaci. Dítě operaci přežilo, ale čekal je život s nepatrným zbytkem zraku a dva roky po nemocnicích. Máma byla se svou dcerou celé dny, celé měsíce, v součtu dva roky. Absolvovala s ní dlouhé měsíce ozařování, kdy jí holčička skomírala před očima. Musela na vlastní kůži prožít, jak její dítě trpí chemoterapiemi i pobytem v nemocnici. Neměly spolu nic společného než nemocniční postýlku, kapačky, vizity, jídlo sondou

nebo později po malých lžičkách. Pokaždé prožívala jako zázrak, když její dcera v sobě udržela pár soust, nebo když se usmála.

"Moje holčička musela prožít strašné věci. Z ničeho nic se propadla do nesrozumitelné tmy nebo mlhy, kolem ní hlasy, které neznala, ruce, které jí působily neskutečné bolesti. Když jí někdo v nemocnici odkryl peřinku, prožívala pokaždé traumatické záchvaty hrůzy, protože odkrytí peřinky byl signál, že přijde bolest. Doktoři to moc nechápali, divili se, proč dítě s nimi nekomunikuje. Kdybych u ní nebyla, asi by zešlela úzkostí a já beznadějí. Takhle jsme byly skoro pořád spolu a ona věděla, že jí budu povídat pohádky, vyprávět o životě za nemocniční zdí, že jí budu zpívat, mazlit se s ní, zkrátka že ji neopustím.

Pomohlo to i k lepšímu navazování jejích kontaktů s personálem všech těch nemocnic, kterými jsme musely projít. Pořád jsem něco vysvětlovala, učila jsem ji i lékaře a sestry vzájemně se dorozumět. Bývala jsem v nemocnici od rána do večera. Později, když jsme měly nejhorší za sebou, jsem se během jejího odpoledního spánku na hodinku utrhla a šla do bazénu nebo si zacvičit. Jinak bych asi úplně zešlela. Po sedmé večer jsem jela domů za starší dcerou a svým poněkud nezralým manželem. Tak to šlo s malými přestávkami skoro tři roky. Manžel se tehdy ještě trochu snažil pomáhat, ale nebyl moc spolehlivý a tak jsem o to více ocenila, že moji rodiče dělali co mohli, aby starší dcerce nic nechybělo."

Když mohli žít konečně všichni pohromadě, dostávala tahle neuvěřitelně statečná maminka další lekce. Její manžel sice začal vydělávat nějaké peníze, ale také se rychle naučil hrát automaty. Časem se ukázalo, že jeho půjčky už byly v kategorii trestné činnosti. Domů volali exekutoři, příbuzní i podivní lidé, kteří vyhrožovali a kladli nehorázné požadavky. Brzy se připojilo i bytové družstvo a nemocenská pojišťovna. Nebylo ani možné žádat o podporu z prostředků sociální péče, protože dosud nepodala trestní oznámení na manžela, který nepřispíval na obživu dětí ani na bydlení. Musela si najít práci, musela si i udělat střední školu s maturitou, aby vůbec měla šanci na nějaké slušné zaměstnání. Vztah s manželem se po marných pokusech o nápravu všech věcí nedal vyřešit jinak než rozvodem. Manželova bezvýhodná situace ho poznamenala natolik, že začal pít a často jí i fyzicky ubližoval.

"Nebylo to k unesení, zvlášť, když nám kolem domu neustále brousili nějakí ranaři, kteří slibovali zlikvidovat naši rodinu.

Manžel se nakonec odstěhoval i se svými dluhy a problémy a v domě konečně zavládl klid. Obě holky už chodily do školy a já dostala na pomoc úžasnou asistentku, která mi tu mladší vozila domů ze školy pro děti se zrakovým postižením."

Naslouchám, zatímco diktafon už dávno nešumí, nějak jsem ztratila tu správnou pohotovost zabezpečit si techniku pro další povídání.

Nicméně musím říct, že slova této maminky se mi hluboce vpečetila do srdce i do paměti.

Moje návštěvnice už sedí klidná, skoro veselá, když vypráví příběhy svých dětí, které se velmi milují a jedna bez druhé, dokonce bez třetího, nedá ani ránu. Starší sestra se vždycky vzorně starala o tu menší, zvláště, když se po tak dlouhém a bolestivém odloučení mohla znovu vrátit z nemocnice do rodiny. Konflikty rodičů jako by obě holky ještě více semkly, najednou věděly, že na tátu už se nedá moc spolehnout, že zůstala jen máma a babička s dědou, kteří jim pomáhají, hrají si s nimi, no prostě, patří do jejich života.

Holčičky jezdily s maminkou i na ozdravné pobyty a tábory pro onkologicky nemocné děti. "Byly to nádherné chvíle," vzpomíná jejich maminka. "Jako by obě rozkvetly, zejména ta mladší se úplně vrátila do života i do společnosti. To, že skoro nevidí, kompenzuje skvělou komunikací a schopností navazovat nové vztahy. Její strachy a úzkosti vzal čas a nic z toho už nás dávno netrápí!"

Na jednom z těch táborů se seznámila se svým novým životním partnerem. Aby se holky "nenudily", pořídila jim nového tatínka a nového brášku. Takže příběh končí tím nejkrásnějším happyendem, jaký si lze představit.

Nedávno jsem slyšela dobrou myšlenku: "Kdo nevěří v zázraky, neví nic o realitě." Také vám přijde, že tento příběh je důkazem, jak reálný může být zázrak?

Nakonec se mi ta neuvěřitelně zázračná matka svěřila: "Víte, jednou kdosi v rozhlase řekl, že poté, co se narodilo dítě s mentálním postižením, chtěli ještě další, aby bylo zdravé a naplnilo smysl mateřství a rodičovství, které se tak úplně nepovedlo. My matky, kterým osud dal dítě s postižením, míváme často pocit jakéhosi selhání. Možná i to byl částečně důvod, proč jsem chtěla mít ještě třetí dítě. Prostě, abych si připadala jako dobrá matka."

Přemýšlela jsem nad touto myšlenkou a musím říct, že s ní moc nesouhlasím. Ve škole i v životě jsem se naučila, že narození dítěte s postižením nebo nějaká dramatická událost v životě rodiny i jednotlivce je spíš jakousi výzvou ke splnění velmi mimořádného a speciálního úkolu. Maminka téměř nevidomé holčičky a dalších dvou sourozenců splnila svůj úkol na více než výbornou, splnila ho naprosto výjimečným způsobem. Plní ho dál, protože její děti ještě dlouho nebudou dospělé a soběstačné.

Co jí přát? Já za sebe jí ze všeho nejvíc přeji radost a naději pro dny všední i sváteční, lásku a uspokojení ze splnění úkolu, který dává smysl a obohacuje život.

Delicie Nerková